

Posudek vedoucího práce

Bc. Martin Bojda, Herderova filosofie kultury

Předložená práce se snaží vystihnout specifický myslitelský přínos německého teologa, filosofa a básníka J. G. Herdera. Autor v ní protestuje proti tomu, jak je originalita Herderova myslitelského východiska v dobové i pozdější literatuře zplošťována až ignorována a snaží se ji vyzvednout, očistit a obhájit.

Mezi mimořádné klady práce počítám na prvním místě jedinečnou znalost primárních textů v šíři i hloubce, jakou se může pochlubit jen málokdo ze zralých filosofů. Za druhé vysoce oceňuji autorův mimořádně kultivovaný jazyk, místy snad až příliš květnatý - možná právě pod vlivem této neobyčejně široké četby. Snaha přebásnit i Herderovy poetické texty do veršované češtiny si zaslouží obdiv a uznání, přestože není vždycky básnický dokonalá. Konečně velmi oceňuji i myšlenkovou ostrost, s níž se autor snaží vyjádřit Herderova myšlenková východiska a odlišit je od "idealistického monismu", který převládal už u jeho současníků a opanoval pole u dalších generací. Podle autora je klíčem k pochopení Herderova díla základní biblické a křesťanské učení o tom, že svět není totalitou racionalistického Ducha, tím méně pak holé empirické zkušenosti, nýbrž stvořením, zásadně odlišným a odlišeným od svého původce - Stvořitele. Proti různým monismům novověké filosofie je pro něho Herder myslitelem této zásadní, organické a historické duality, která ovšem nemá mnoho společného s dualismem ducha a hmoty, případně objektu a subjektu. Tento odvážný myslitelský počín, který se neměl o co opřít v celé sekundární literatuře (snad s výjimkou E. Cassirera a do jisté míry u autorů "Frankfurtské školy"), je něco, co se dnes vyskytuje jen zcela mimořádně, a to nejen u studentů, ale i u zralých autorů.

Spolupráce se studentem byla také do jisté míry neobvyklá: na samém začátku totiž přinesl téměř hotovou práci v rozsahu asi 600 normostran, která se snažila zahrnout německé myšlení druhé poloviny 18. století a ještě mnoho dalšího, od Leibnize až po Goetha a Jeana Paula. Student pak práci na naléhání učitelů radikálně zkrátil, což jí velmi prospělo. Přeložil nesčetné citáty do češtiny a zpřesnil svůj výklad, i když něco z původní košatosti výkladu, který se místy opakuje, v práci zůstalo.

Práce je velmi pečlivě napsána a zpracována a zaslouží si po mém soudu vysoké ocenění; přes různé drobné výhrady si nevzpomínám, že bych podobnou práci v posledních letech četl. Z toho ovšem plyne, že ji rozhodně **doporučuji** k obhajobě a navrhuji hodnotit jako **vynikající**.

prof. Jan Sokol